

СТЕНОГРАМА

виїзного засідання Комітету Верховної Ради України
з питань освіти, науки та інновацій

18 серпня 2023 року

Засідання веде Голова Комітету БАБАК С.В.

Івано-Франківська область,
Міжнародний науковий центр "Обсерваторія"

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи всі у нас підключені?

Доброго дня! Бачу Ростислава.

_____. Всім привіт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово. Привіт з висоти? Ми трішки піднялися на два кілометри і стали ближче до Бога, сподіваюся, що і рішення наше стане ще кращим у зв'язку з цим.

Шановні колеги, пропозиція, давайте розпочнемо засідання, виїзне засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Ми знаходимося зараз в "Обсерваторії" на горі Піп Іван, на висоті 2 тисячі 28. Правильно? 2 тисячі 28 метрів. Звідки всіх вас вітаємо і радимо всім українцям частіше їздити по українським таким цікавим природним місцям і пізнавати нашу Україну ближче.

Але давайте для того, як ми перейдемо до порядку денного, зробимо приємну справу і подальше подякуємо Прикарпатському національному університету імені Василя Стефаника в особі ректора університету пана Ігоря за гостинність, за час, який ви нам приділили, і зробимо приємну... виконаємо приємну місію, бо у нас є подяки Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за відданість справі, високий професіоналізм, сумлінну працю, вагомий внесок у розвитку освіти та науки в Україні деяким співробітникам Прикарпатського університету, а саме Шинкаруку Ярославу Івановичу. І Миленькій Мирославі Миронівні ...*(Не чути)*.

І ще дві подяки – Зінюк Любові Любомирівні і Якубівій Валентині Михайлівні. Але їх з нами немає, тому ми їх передаємо проректору.

Отже, шановні колеги, давайте перейдемо до порядку денного. Отже, сьогодні в порядку денному шість питань.

Перше. Про проект Закону про внесення змін до Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо обов'язкових результатів навчання.

Друге. Про проект Закону про державну ветеранську патронатну службу.

Третє. Про проект постанови... Колеги, маленька диверсія, треба заново. У нас не шість, а сім питань порядку денного. Одне важливе ми пропустили. А саме. І так:

Перше. Про внесення до порівняльної таблиці проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо обов'язкових результатів навчання додаткових пропозицій народних депутатів України членів комітету.

Друге. Про проект Закону про внесення змін до Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо обов'язкових результатів навчання.

Третє. Про проект Закону про державну ветеранську патронатну службу.

Четверте. Про проект Постанови про затвердження переліку завдань та проектів Національної програми інформатизації на 2023 рік.

П'яте. Щодо державного інвестиційного проекту "Будівництво Міжнародного центру зустрічі студентської молоді України та Республіки Польща".

Шосте. Про створення Міжнародного наукового центру "Обсерваторія" Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника".

Сьоме. "Різне".

Шановні колеги, чи є у нас доповнення, зауваження, пропозиції до порядку денного?

Якщо ні, то прошу проголосувати за нього.

Хто – за, прошу голосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Одноголосно. Рішення прийнято.

Отже, переходимо до першого питання порядку денного. Про внесення до порівняльної таблиці проекту Закону України про внесення змін до Закону

України "Про повну загальну середню освіту" щодо обов'язкових результатів навчання (реєстраційний номер 9046) додаткових пропозицій народних депутатів України членів комітету.

Шановні колеги, у нас підкомітет розглянув і всі правки необхідні затвердив, але у нас виникла дискусія щодо двох правок.

Перше. Це комітетська правка, яка звучить наступним чином у викладеній в опозиції комітету, а саме я зачитаю.

Абзац другий частини п'ятої статті 17 викласти в такій редакції: "Кожен учень має пройти державну підсумкову атестацію за кожен рівень повної загальної середньої освіти з державної мови, математики, а після здобуття базової та профільної середньої освіти також з історії України та іноземної мови, крім мови держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом", перелік іноземних мов та інших предметів, з яких може відбуватися державна підсумкова атестація на певному рівні повної загальної середньої освіти визначається центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, крім випадків, визначених законодавством".

І друга правка. Це стосовно вступу в дію цього закону. В оригіналі, в першій версії, яку ми проголосували в першому читанні, було зазначено 1 вересня 2023 року, є пропозиція членів комітету замінити її словами "1 січня 2024 року".

На підкомітеті виникла дискусія між членами комітету стосовно першої основної правки, а саме чому ми хотіли би почути обґрунтування і позицію Міністерства освіти і науки, чому після початкової школи... Чому діти не можуть складати історію України, зрозуміло, бо вона там не читається. А що стосується іноземної мови, ми би хотіли послухати позицію Міністерства.

Тому, якщо можна, з нами є заступник міністра пан Андрій Сташків, з нами є Тетяна Вакулєнко – Голова Українського центру оцінювання якості освіти. Якщо можна, ми би хотіли почути вашу позицію, щоб ми обґрунтовано прийняли рішення і могли його спільно з вами потім комунікувати суспільству.

Тому, пане Андрію, будь ласка, якщо можна ваша позиція як міністерства.

СТАШКІВ А.Б. Дякую, пане Сергію. Доброго дня, шановні члени комітету, пан голово. Дійсно, Міністерство освіти підтримує цей проект внесення змін до закону України, зокрема щодо того, що після початкової освіти учні проходять

державну підсумкову атестацію тільки з української мови та математики. Чому міністерство вважає, що проведення оцінювання з іноземної мови недоцільно вносити відповідно до закону. Це передусім пов'язано з методиками вивчення саме іноземної мови в початковій освіті. Так стандартом діючим, а також тими програмами, які є модельними навчальними програмами, які затверджені в початковій освіті, передбачається вивчення більше мовленнєвого компоненту саме в початковій освіті. Коли учні розпочинають вивчення іноземної мови в початковій школі, вони ще не володіють достатньо лінгвістичними поняттями своєї, української мови, тому граматику вивчається тільки частково і відповідно без окремих термінів, можуть використовуватися тільки окремі частини граматичного матеріалу і використовуються тільки окремі лексичні одиниці при вивченні іноземної мови. Мовний інвентар є орієнтовним, добирається відповідно до комунікативної ситуації окремих потреб учнів. Тобто немає стандартизованого набору рівня знань, які можна повноцінно оцінити.

Крім того, це пов'язано ще і з методиками оцінювання, адже ви знаєте, що ми в цілому плануємо стандартизувати оцінювання в початковій базовій школі, в старшій профільній школі. І це знову ж таки буде пов'язано з оцінюванням.

Я думаю, що пані Тетяна може також мене доповнити і розказати саме про оцінювання початкової школи й іноземної мови.

ВАКУЛЕНКО Т.С. Дякую, пане Андрію.

Власне, пан Андрій вже зазначив, що саме мовленнєвий апарат добирається в різних закладах освіти різний, відповідно створити стандартизовані інструменти, які би задовольняли потреби вивчення іноземної мови за різними програмами, буде доволі складно.

Важливо також нагадати про основну мету державної підсумкової атестації. Основна мета державної підсумкової атестації на етапі початкової школи – це моніторинг і моніторинг цікавий в першу чергу тим, наскільки результати навчання учнів початкової ланки уможливають їх подальший поступ у базовій освіті. Для того, щоби зробити висновки про цей поступ, дійсно достатньо буде перевірити або з'ясувати спроможність навчання здобувачів освіти саме з мовного компоненту. І ми говоримо в першу чергу насправді найважливіше – це щодо рідної мови, з української мови і з математики, адже саме на основі компетенцій,

сформованих у межах вивчення цих двох предметів, будуть формуватися подальші компетентності з інших навчальних дисциплін.

Якщо ми говоримо про початкову ланку, то звичайно, там є ще природничий курс, але ми його ніколи не пропонували включати до переліку тих, які перевіряються в межах державної підсумкової атестації, і також і в інших галузях саме тому, що вони не є ключовими для подальшого поступу.

І наостанок варто також зауважити, що оцінювання комунікативного компоненту було би дуже ускладненим, тому що передбачало би занурення учня в невеличкі або довготривалі комунікаційні ситуації з оцінюванням вчителем і відповідно тут потрібна була би дуже серйозна методична і наукова робота з кожним педагогом. І таку роботу можна було би робити, але навряд чи вона би нам давала можливість отримати стандартизовані хороші оцінки, які ми можемо потім порівнювати і щодо яких ми можемо робити такі висновки на основі для держави або для окремих регіонів.

_____ . Можна питання до колег. Мене чути, так? Чути.

У мене тоді питання таке. Ми, якщо говоримо про значущість іноземної мови, більшою мірою англійської мови для дітей і зараз ми знаємо законопроект, який Президент вніс і ми будемо його розглядати, то в мене питання, у нас фактично перша точка контролю рівня знання іноземної мови, більшою мірою знову ж таки ми розуміємо йдеться про англійську мову, вона фактично ДПА 9. Правильно я розумію? Тобто в який спосіб тоді ми можемо контролювати, розуміти взагалі, що у нас відбувається, бо фактично в перші тільки 15 років ми будемо моніторити, а що у нас відбувається з мовою.

Чи можна розглянути можливість, в який спосіб все ж таки це робити? Я не наполягаю, щоб це було ДПА 4. Чи може ДПА 4 будемо абсолютно в спрощеній формі якійсь, де ми будемо певні компоненти переглядати, нас же нічого не заставляє та аудіювання робити і так далі. От у мене з цим питання.

ВАКУЛЕНКО Т.С. Так, якщо б ми хотіли забезпечити обізнаність держави щодо того, як у нас вивчається іноземна мова, то найкраще, звичайно, говорити про моніторингові дослідження. Тому що будь-яке персоналізоване оцінювання, воно пов'язано із зв'язком, здобувач освіти, його окремий, особистий результат і

його фіксація. Якщо ми хочемо перевіряти, а це ми саме й хочемо робити, те, наскільки справилась система, то ми говоримо насправді про те, наскільки справилися заклади освіти, конкретні вчителі, створюючи систему, коли саме від учня і від його результатів ми оцінюємо вчителя і ми оцінюємо його роботу, то ми насправді лише збільшуємо ризики стресів для учнів, плюс ми збільшуємо ризики не зовсім акуратного проведення державної підсумкової атестації з іноземної мови на місцях. Тому я би радила говорити про можливість проведення моніторингових досліджень, зокрема можна їх проводити не після четвертого класу або не в межах четвертого класу, тому що там дійсно дуже вузький апарат і створити хороше стандартизоване оцінювання було б дуже важко, а після завершення адаптаційного курсу в межах базової ланки освіти, тобто це після завершення 5, 6 класу, на етапі входження в 7 клас, для того, щоб мати проміжну точку, але ця проміжна точка була логічною і вивіреною, щоб її місце там було зрозумілим.

_____ . Планується такий моніторинг або дослідження робити централізованими, чи це буде якась порада, умовно кажучи, тій чи іншій школі, тим чи іншим засновникам – робіть це, а як вони будуть робити, це вже нікого не стосується? Чи це все ж таки буде якась централізована історія?

ВАКУЛЕНКО Т.С. Поки такого дослідження не розробляється, його немає. Але я думаю, що якщо його робити, то варто його робити стандартизованим, щоб його проводила одна освітня установа і щоб його результати були порівнювані за якимись ключовими ознаками. До прикладу, щоб ми могли дізнатися стан викладання іноземних мов у сільській і міській місцевості або навіть на рівні окремих регіонів.

_____ . Так, бо інакше це не має ніякого сенсу, і ніякої інформації ми звідти не винесемо.

А можна ще питання, Сергію Віталійовичу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

_____ . Питання 9-й і 11-й клас. Давайте от у рамках того консенсусу, який ми намагаємося досягнути, я думаю, що це до Тетяни чи до

Андрія питання, в який спосіб... То єсть якою буде картина після 4-го нам всім зрозуміло – це математика та українська мова. Якою буде картина після 9-го, давайте просто пройдемо, щоб всім було зрозуміло, бо закон суспільно значущий реально, і ми всі будемо про нього говорити, в нас будуть питати. Що буде складати дитина після 9-го, що буде після 11-го?

_____ . Цей проект закону, який ми підтримуємо, який передбачає обов'язкове складання державної підсумкової атестації з української мови, математики, англійської мови, історії для 9-го класу, а також предмети на вибір, які будуть запропоновані Міністерством освіти і науки. Крім того, в 11-му класі та сама ситуація, це є українська мова, математика, іноземна мова і історія України, а також предмети на вибір. Формат, зміст, взагалі проведення буде визначатися Міністерством освіти відповідно до закону України окремо і, враховуючи готовність до проведення відповідно державної підсумкової атестації на всіх рівнях.

_____ . Скажіть, яким є бачення цих предметів на вибір? Це буде кожного року змінюватись, чи це буде якийсь стандартний набір, який ми там всі знаємо – фізика, хімія, біологія, географія, там що-небудь ще там?

_____ . Буде стандартний набір швидше за все, і він буде оприлюднений на початку кожного навчального року по переліку документів, який буде здаватися в кінці навчального року відповідно.

_____ . А по датах імплементації, яка спроможність міністерства розпочати, це з якого року навчального міністерство зможе це забезпечити? Отой формат, який от зараз в рамках тієї правки, яку Сергій Віталійович озвучив?

_____ . З наступного року ми будемо намагатися забезпечити складання ДПА в початковій школи, але не у вигляді централізованих оцінювань на рівні держави, а у вигляді оцінювань в межах кожної школи.

_____ . Це з найближчого навчального року, да, Андрій?

_____ . Так, з найближчого навчального року.

_____ . (Не чути).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто, умовно, ви готові будете провести ДПА в якомусь першому варіанті вже навесні 2024 року?

_____ . Так. Початкові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію. Чому, власне, ми про це говоримо? Тому що закон ми ж кожного року змінювати не будемо, і пам'ятаєте нашу домовленість, ми зараз приймемо цю правку комітетом, я сподіваюся, колеги підтримають і ми приймемо цю правку комітетом, але ми цей закон в зал не виносимо, допоки міністерство не подасть спеціальний закон, який буде регулювати випуск зі школи, процес, що буде складатися з ДПА, тобто випуск і вступ до закладів вищої освіти. І ми тоді разом ці два закони, щоб нам було розуміння в залі, щоб ми могли цим людям пояснити, що ми даємо... це у нас буде такий базовий закон про ДПА, який буде працювати потім роками. А зараз під час воєнного стану ми будемо все одно кожного року вносити спеціальний закон, як ми це робили два останніх роки, півтора останніх року, якраз який регулює вступ до закладів вищої освіти і відповідно що складається у вигляді НМТ, як складається, чи складається ДПА, в якому вигляді. Тому було ще питання в пані Наталки, да, ми зараз все одно, коли перейдемо, щоб ми просто розуміли, що ми приймаємо його на майбутнє, цей Закон про ДПА, а виносити в зал ми будемо два одразу, інакше ми не зможемо пояснити суспільству, чому ми під час воєнного стану... .

_____ . *(Не чути)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інакше отримуємо те, що зараз. Пані Наталко, будь ласка.

ППА Н.Р. Я коротко. Більше ремарка, бо ми почали про те, що ми не... наші діти ще в молодшій школі навіть добре не вміють часто говорити, то я хочу нагадати про той спільний проект, який ми обговорюємо, який робить Спільномова і Андрій Ковальов, про те, щоби мовленнєві компетенції, ми хочемо запускати, спілкуємося з міністерством про пілот, щоб охопити всі області України і провести, перевірити мовленнєві компетенції дітей в садках, як це робиться в більшості країн світу, на обов'язковій основі.

І також, якщо ми будемо розглядати законопроект, а ми будемо його розглядати, про англійську мову, відповідно ви зможете вносити зміни, як і інші,

ми могли би перевіряти мовленнєві компетенції дітей і по українській мові, і по англійській мові, і в нас би тоді моніторинг відбувався би... *(Не чути)* і відповідно ми могли би тоді також на майбутнє дивитися про те, ДПА, чи ми будемо тільки вчити граматику і відтворення української мови, чи, власне, загально мовленнєві компетентності. От я хочу на це наголосити і ще раз нагадати, що ми разом з вами над законопроектом працюємо і раз вже є основа, щоби все-таки його втілили, і я знаю, що зміни держстандарту дошкілля працюють зараз. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це було питання?

ППА Н.Р. Ні, я нагадую про те, що ми можемо це включити в систему моніторингу, користуючись, що присутній міністр освіти і Український центр оцінювання якості освіти, бо почалося все з того, що ми не можемо навіть оцінити... *(Не чути)* мовленнєвих компетенцій в початковій школі. Можемо. Для того нам треба провести зміни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Конечно зможемо. Все зможемо.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, можна слово?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, пане Валерій.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, я оце слухаю і на підкомітеті слухав з приводу цієї правки, законопроекту. Я взагалі категорично проти того, щоб ми в початковій школі запроваджували ДПА з іноземної мови. Якщо копнути глибше, то навіть з державної мови і з математики в мене великий сумнів, навіщо переобтяжувати дітей такого віку, психічний стан, вони що кудись після початкової школи поступають. Одні, що краще склали ДПА, йдуть в якусь спеціалізовану школу, а інші залишаються в тих самих класах?

Я розумію, що треба проводити моніторинг, загальний моніторинг знань, щоб зрозуміти, які компетенції діти мають, щоб вчителі зрозуміли, що вони вклали дітям за цю початкову школу, які дали знання. Але якщо ми цю обов'язковість запроваджуємо, а сенс цього всього? Ну, не склали ДПА і що далі, їх виключать зі школи?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивись, хоч Сергій Валерійович і більше розбирається в середній освіті ніж всі ми разом, але ДПА в початковій школі – це моніторингове дослідження. Воно не впливає ні на що – це правда. Але якщо ми як держава не будемо знати до 9-го класу чи взагалі діти вміють читати, писати і складати елементарний... І, до речі, якщо вони свій перший іспит будуть складати в 9-му класі, то це буде куди більший для них стрес. А якщо вони пройдуть моніторингове ДПА в 4-му класі, вони вже звикнуть, що це абсолютно нормальна процедура, за яку, власне, нічого не буде, не треба нервувати, якраз не треба собі псувати психічний стан.

КОЛЮХ В.В. Нехай тренуються.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валера, дивись, а наша правка якраз говорить про те, що ми виключаємо з ДПА в початковій школі якраз іноземну мову, бо вочевидь, ми ж розуміємо, да, по-перше, державний стандарт не передбачає серйозне навантаження або серйозний набір знань, там, по великому рахунку, важко щось моніторити, важко щось оцінювати.

КОЛЮХ В.В. Ні, це зрозуміло. І я думаю, аргументи заступника міністра з приводу того, що і лексичний запас слів, і ці всі конструкції граматики, мабуть, що для початкової школи ще занадто такі тяжкі для того, щоб ДПА запроваджувати. Тому, звісно, що, мабуть, що не треба з іноземної мови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович.

Колеги, є ще... Ну, оскільки ми якраз проговорили, колеги, давайте тоді друга історія. Міністерство підтвердило, що не заперечує, якщо це буде вступ з 1 січня, вступ в дію цього закону з 1 січня 24-го року, правильно?

_____. Так, все вірно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це означає, що ми, до речі... Це означає, що бажано нам вже отримати спеціальний закон, щоб ми його до кінця року встигли обидва прийняти і щоб вони були підписані. Чому я прошу це зробити раніше і з нами є на зв'язку пан Михайло Винницький. Я хочу запитати, коли міністерство планує все ж таки дати, щоб ми допомогли зареєструвати як народні депутати, це буде

швидше, спеціальний закон по вступу в наступному навчальному році, тому що у мене є обґрунтована підозра, що він піде через два читання.

ВИННИЦЬКИЙ М. Сергій Віталійович, дякую, за те, що нагадуєте періодично. Якщо я вам скажу, що буде до 15 вересня – це буде нормально?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що буде нормально. Просто треба розуміти, що два тижні на альтернативні, потім включення до порядку денного, потім перше читання, потім правки до другого читання. А через те, що у нас всі депутати вважають, що вони дуже добре розбираються в освіті, правок може бути багато. Потім друге читання. Бажано, щоб ми просто встигли це точно зробити восени і чим раніше, тим краще. Якщо потрібна допомога, залучайте нас, ми готові долучитися до написання тексту.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, можна слово?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, маленька ремарка. Ми 5 вересня будемо голосувати за порядок денний наступної сесії. Ми закриємо це засідання і відкриємо нове в один день. Сергій Віталійович, бажано, коли буде голосуватись загальний порядок денний з набором питань, бажано до 5-го, щоб у нас цей законопроект був. Крапка. Не до 15-го, а до 5-го.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайле, як бачите, це важливе зауваження Івана Григоровича. Його досвід підказує нам, що краще до нього прислухатись.

ВИННИЦЬКИЙ М. Добре. Іване Григоровичу, дуже дякую. Всім депутатам дякую. Почули. На початку вересня до 5-го числа має бути зареєстрований. Все зрозуміло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую щиро. Отже, колеги, чи є ще по цих двох правках головних, які ми обговорили, по двох комітетських правка, чи є зауваження, пропозиції, коментарі?

КИРИЛЕНКО І.Г. Голосуємо.

_____. Іван Григорович, питання якщо можна ще. Ми розуміємо, що цього року, цього навчального року, тобто в травні 24-му році будуть складатись ДПА і ЗНО не по цьому закону, а по спецзакону, який ми чекаємо.

_____. Ні. ЗНО і НМТ в 11 клас ...*(Не чути)*, а ДПА 4, ДПА 9 будуть складатися по цьому закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Буде спеціальний, дивіться, ми останні два роки робимо що, ми відмінємо, одним законом ми відмінємо складання ДПА і даємо спеціальні умову вступу. У 22-му році в березні ми передали це право Кабінету Міністрів, і вони самі визначили. У 23-му році, цього року, ми вписали спеціальний законом, вже не просто передали право Кабінету Міністрів, ми передали право Кабінету Міністрів, але з урахуванням того, що буде два обов'язкових, один на вибір і всі інші деталі і знову-таки відмінили ДПА так само цим спеціальним законом. Міністерство подивиться на безпекову ситуацію, побачить спроможність, Український центр оцінювання якості освіти зрозуміє і свою спроможність, чи будуть на це ресурси, чи будуть часові рамки, чи буде достатня кількість центрів тестування, і запропонує нам в перших числах вересня спеціальний закон, який буде регулювати, як і з чого буде складатися ДПА, якщо буде, да, і як і з чого буде складатися НМТ знову-таки, якщо така форма буде обрана міністерством. Чому ці два закони мають йти одночасно. Бо якщо ми внесемо зараз тільки ДПА, нам зараз скажуть, хлопці, у вас воєнний стан, а ви хочете зараз тестувати геть усіх школярів.

_____. Тоді питання, чому ми вводимо з 1 січня 24-го року, якщо логічно ми розуміємо, що цей 24-й навчальний рік буде не по цьому закону. Чи не створимо ми... незважаючи на те, що ми в один день приймемо закони і комунікаційно будемо пояснювати, як пропозиція 1 вересня 2024 року, щоб чітко навіть законом дали сигнал, що на цей рік буде... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо ми 1 вересня ставимо 1 вересня 2024 року, то в міністерства є обмеження по ДПА, тому що вони до 1 вересня не можуть застосовувати норми цього... .

_____. Да. А, якщо міністерство скаже, ми спроможні в цьому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ми спроможні це робити.

_____. *(Не чути)*.

_____. Тобто потенційно вони ... *(Не чути)*.

_____. Тобто ... хоч в якомусь вигляді в 4-му провести.

_____. Я уже готова сказати, що ми готові провести.

_____. Я просто з точки зору комунікаційної, бо це наше слабке місце по ДПА, по ЗНО ... *(Не чути)*, в тому числі чому зараз ми так завчасно це все робимо, для того, щоб чітко ввійти в єдину комунікацію і розуміння. О'кей... .

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, можна уточнення. В мене ще уточнення, я для себе, мабуть, для всіх тих, хто нас дивиться. Ми правильно зробили акцент на тому, що основна мета ДПА – це моніторинг, який проводить держава, щоб розуміти ситуацію. Тобто якщо дитина погано складає ДПА, для дитини наслідків ніяких негативних нема. Вона продовжує навчатися, да, але держава просто враховує результати цього... тому що... .

_____. ... *(Не чути)* стосуватися дев'ятого і до кінця... профільної школи нормально, то це буде певним теж таким водорозділом: йти там в академічний, йти там у професійний і так далі. Але станом на зараз де-факто так, ДПА в 11 класі впливає тільки на середній бал атестата.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Який ніде не враховується.

_____. Ну, мінімальнішим там... . *(Загальна дискусія)*.

_____. Нарешті за Конституцією ми зобов'язані надати освіту.

ГРИШИНА Ю.М. Це важливо зараз ще було б зробити акцент, що... точка контролю.

_____. Точка контролю для держави фактично. Коли-небудь у старших профільних, там будуть... .

ГРИШИНА Ю.М. Структура для держави, для подальшого вдосконалення системи освіти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, у нас освіта еволюціонує, і засоби моніторингу теж еволюціонують. Це нормально і нічого в цьому немає.

_____. ...*(Не чути)* просто трохи по-іншому моніторити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Тетяно, хотіли прокоментувати?

ВАКУЛЕНКО Т.С. Маленький коментар щодо того, що УЦОЯО спроможний робити щодо ДПА наступного року. Ми вже визначилися і можемо сказати, що ДПА в четвертому класі всеохопно ми наступного року точно не плануємо. Що ми можемо зробити, це зробити невеличкі пілоти. Він дуже потрібний, тому що ДПА для четвертого класу ми ніколи не проводили. Відповідно та модель державної підсумкової атестації, яка пропонується, передбачає, що проводитимуть оцінювання вчителі за рекомендаціями, інструктивними матеріалами і змістовними матеріалами, наданими централізовано. А цього не робилося, тому що моніторинги, які ми проводили, зокрема зовнішній загальнодержавний моніторинг якості освіти ми проводили силами інструкторів, спеціально навчених. Тут це буде не так.

Тому ми в четвертому класі запропонуємо лише пілот, який не буде жодним чином позначатися на оцінках здобувачів освіти і не буде нікуди вноситися, тому що це буде пілотування процедури способів проведення.

Щодо ДПА дев'ятого класу, то ДПА для дев'ятикласників потребує доволі серйозної підготовки інституції і розширення спроможності інституцій до проведення таких оцінювань. У нас наразі немає фахівців, роботу яких ми можемо спрямувати на підготовлення матеріалів для ДПА 9, тому передбачено і потрібно нам розширення штату, а далі ми будемо поступально, по одній-дві галузі на рік пілотувати, і ми хочемо вийти на той графік, щоб здобувачі освіти, які навчаються відповідно до концепції Нової української школи, могли вже, коли вони будуть випускатися з 9-го класу, проходити... .

_____. Тоді ми можемо порадити тільки Міністерству освіти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підвисло.

ВАКУЛЕНКО Т.С. ...*(Не чути)* форматі, до цього такої процедури... .

Перепрошую. Все гаразд? Все добре?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це напевно, може в нас такий зв'язок, може у вас... Але ми почули.

_____. А ви вспієте в проект підготовчий бюджету 24-го року закласти туди відповідні кошти, кошторис на розширення штату УЦОЯО, бо не треба плутати державний інтерес там з точки зору *(Не чути)* проведення, і поточні можливості тієї чи іншої *(Не чути)*. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Дякую за коментарі, обговорення.

Я так розумію, що ми можемо переходити до прийняття рішення, да? Всі члени комітету задоволені і свої запитання висловили.

Тоді, шановні колеги, ставлю на голосування проект рішення комітету. Про внесення до порівняльної таблиці проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо обов'язкових результатів навчання (реєстраційний номер 9046) (друге читання) додаткових пропозицій народних депутатів України – членів комітету.

Є пропозиція інформацію голови комітету взяти до відома.

Відповідно до пункту четвертого частини першої статті 15 Закону України "Про Комітети Верховної Ради України" внести наступні пропозиції до порівняльної таблиці проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо обов'язкових результатів навчання (реєстраційний номер 9046), розглянути і затвердити їх у встановленому порядку. Це дві правки комітетські, які я назвав з самого початку.

І третє. Контроль за виконанням цього рішення покласти на голову комітету.

Хто – за? Прошу проголосувати.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу, Валера. Бачу, Ростислав. Дякую, колеги.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу, Іван Григорович. Рішення прийнято одногolosно.

Переходимо до наступного пункту порядку денного.

Пункт 2. Власне, про сам проект Закону про внесення змін до Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо обов'язкових результатів навчання (реєстраційний номер 9046).

Шановні колеги, у вас є підготовлена і розглянута на засіданні підкомітету порівняльна таблиця з усіма правками, які подали народні депутати. Під час підготовки до другого читання надійшло 15 пропозицій та поправок від народних депутатів України, з яких 3 – враховано повністю, 7 – враховано частково, 1 – врахована редакційно, 4 – відхилено. І відповідно наші дві комітетські правки, які щойно ми проголосували, теж там враховані.

Немає зауважень і додаткових пропозицій до цього...?

_____. Немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо немає, то ставлю на голосування проект рішення комітету.

Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 123 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" проект Закону України "Про внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо обов'язкових результатів навчання» (реєстраційний номер 9046), поданий народним депутатом Бабаком та іншими народними депутатами України, за результатами розгляду прийняти в другому читанні та в цілому. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити голову Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Хто – за? Прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ростислав, Кириленко є. Валера – за.

Дякую, колеги. Одногolosно рішення прийнято.

Переходимо до наступного пункту порядку денного.

Пункт 3. Про проект Закону про державну ветеранську патронатну службу (реєстраційний номер 9423) авторства Галини Миколаївни Третякової. Співдоповідачем є Сергій Валерійович Колебошин. Пане Сергію, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Дуже дякую, колеги.

Я зазначу, що цей законопроект не є профільним для нашого комітету. Основним комітетом по розгляду є Комітет Верховної Ради України з питань соціалістики і захисту прав ветеранів. І він ухвалив відповідне рішення за результатами розгляду цього законопроекту в першому читанні законопроект прийняти за основу. Ми дуже так ретельно розглянули цей законопроект на засіданні нашого підкомітету з питань професійної освіти, позавчора, здається, це було. І відповідно зазначив, з основного було обговорення, що Міністерство освіти і науки України в межах компетенції підтримує законопроект. Відповідно, заслухавши і автора законопроекту, і всі доповіді рекомендується Верховній Раді України проект Закону України про державну ветеранську патронатну службу (реєстраційний номер 9423), поданий народним депутатом Третяковою та іншими за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу і цей висновок направити до Комітету з питань соціалістики і захисту прав ветеранів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, чи є необхідність цього проекту закону?

ГРИШИНА Ю.М. Немає. ... *(Не чути)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді ставлю на голосування проект рішення, який щойно зачитав Сергій Валерійович. Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, дякую. Дякую, колеги.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерій Вікторович, дякую. Одноголосно. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного пункту порядку денного, пункт четвертий – про проект Постанови про затвердження переліку завдань та проектів Національної програми інформатизації на 2023 рік (реєстраційний номер 9523). Доповідачем з цього питання має бути пані Роксолана Швадчак. Пані Роксолано, ви з нами? Ми раді вас вітати на засіданні комітету.

ШВАДЧАК Р.В. Вітаю, колеги. Отже, в нас з приводу проекту цієї постанови були зауваження, не зауваження, а пропозиції щодо включення окремих проектів програми інформатизації, які, власне, в цьому році реалізуються, це заходи з програми 2201260 по модернізації системи айфон, по підтримці системи АС ІРЦ і так само деякі заходи щодо модернізації системи ЄДЕБО, апаратного забезпечення ЄДЕБО в рамках проекту удосконалення вищої освіти заради результатів – це по гранту Світового банку. Власне, ці всі завдання зараз реалізуються і ми хочемо, щоб вони були включені, вони мають бути включені, власне, в проект програми інформатизації для того, щоб ми потім могли нормально звітувати по цих проектах і щоб в контексті цифрової трансформації ми бачили реалізацію цих проектів. І Міністерство цифрової трансформації могло їх відслідковувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Роксолано.

Колеги, у нас є співдоповідачем Валерієм Вікторович Колюх.

Валерій Вікторович, будь ласка.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, мене чути?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

КОЛЮХ В.В. Ми вивчили проект постанови на засіданні підкомітету. Нагадаю, що Постанова має назву "Про затвердження переліку завдань та проектів національної програми інформатизації на 2023-й рік" (реєстраційний 9523), поданий Кабінетом Міністрів України. Вивчили ті пропозиції, які подало Міністерство освіти та науки, і вони досить слушні, тому що ці пропозиції подані в межах тих загальних видатків державного бюджету, які передбачені МОНу. Тому підкомітет з питань науки та інновації рекомендує дану постанову за

результатами розгляду прийняти в цілому. А, разом з тим, оскільки це не наш комітет є головним, направити цей висновок Комітету з питань інформаційної трансформації разом з пропозиціями МОНу. І сподіваюсь, що вони будуть враховані при опрацюванні головним комітетом під час винесення на голосування до залу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Валерію.

Колеги, чи є необхідність обговорення?

ГРИШИНА Ю.М. Пропонуємо голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді ставлю на голосування.

_____. Доброго дня! Вибачте, будь ласка, я представник Міністерства цифрової трансформації і хотіла би зробити маленьку ремарку.

На засіданні підкомітету також заслуховувалися пропозиції МОНу і нами вони підтримуються, вони слухні і мають бути включені до проекту постанови. Але коли ми в робочому порядку отримали сам текст пропозиції, там ще включено пропозиції УкрІНТЕІ стосовно заходів антикорупційної програми.

Тому хочеться зробити примітку, що ці пропозиції не підтримуються, оскільки в державному бюджеті немає наразі коштів на такі заходи саме по антикорупційній програмі. Тобто підтримується лише в частині пропозицій безпосередньо МОНу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, що ви включилися до нас. У мене буде до вас тоді прохання, ті пропозиції, які ви підтримуєте, які проговорювались на засіданні підкомітету, будь ласка, опрацюйте з головним комітетом, з вашим профільним з Комітетом з питань цифрової трансформації, для того щоб вони були враховані.

А по державній програмі, я впевнений, що ми з паном Новіковим і Національним агентством із запобігання корупції знайдемо спільну мову, в тому чи іншому вигляді.

_____. Бо в нас нема вибору.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, бо в нас немає вибору, як правило, да. Тобто ми всі підтримуємо цю важливу державну ініціативу. Дякую.

Ставлю на голосування в такому разі проект рішення комітету: рекомендувати Верховній Раді України проект Постанови про затвердження переліку завдань та проектів Національної програми інформатизації на 2023 рік (реєстраційний номер 9523), поданий Кабінетом Міністрів України, прийняти за основу та в цілому з урахуванням пропозицій Міністерства освіти і науки України. Направити цей висновок та пропозиції Міністерству освіти і науки України, до Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації, який визначено головним з опрацювання цього законопроекту.

Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, Валерій Вікторович.

Дякую, одноголосно рішення прийнято.

ПІДЛАСА Р.А. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завжди раді вас бачити, пані Роксолано.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Я пропоную пункт 5 і 6 об'єднати в порядку денному.

Так п'ятий. Щодо державного інвестиційного проекту "Будівництво Міжнародного центру зустрічі студентської молоді України та Республіки Польща".

І пункт шостий. Про створення Міжнародного наукового центру "Обсерваторія" Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Із вашого дозволу я передам слово пану ректору пану Ігорю для того, щоб... коротко розказав про ці проекти. Ми всі про них знаємо, бо їх відвідували, да, але і щоб ми обговорили, як ми можемо як комітет допомогти їх завершити.

Пане Ігорю, будь ласка.

ЦЕПЕНДА І.Є. Шановний пане голову, шановні члени комітету, пані і панове, я з приємністю хочу презентувати головні напрямки діяльності. Я думаю,

що коли ми сьогодні говоримо про Міжнародний центр зустрічі студентської молоді України і Польщі і Міжнародний науковий центр "Обсерваторія", то це два центри, які поєднані між собою реалізацією і наукових, і навчальних, просвітницьких завдань, які сьогодні виходять далеко за межі Прикарпатського національного університету. Прикарпатський національний університет є класичним університетом, і відповідно рейтингова система його засвідчує про те, що ми маємо достатньо потужні наукові школи, які на сьогоднішній день забезпечують діяльність цих центрів і будуть також можливість створювати для інших наукових шкіл українських і закордонних університетів для того, щоб ми успішно використовували ці два об'єкти і для України, і для в першу чергу університетів країн Європейського Союзу.

Міжнародний науковий центр "Обсерваторія" – це унікальний проект, це найвищий науковий проект сьогодні України. Якщо дивитися по наукових об'єктах, ми бачимо, що цей третій науковий об'єкт в Європі після швейцарського Сфінкса і Татранської Ломніці у Словаччині. Ми розпочали цей проект на одній із найбільших вершин Українських Карпат, третьої за величиною, Чорногірського хребту – Піп Івану, маючи відповідно вже базову основу історичну, тому що в 1938 році ця будова була завершена і стала будовою Варшавського університету. Роки війни знищили все, що можна було знищити, і повоєнні роки також. І у 2011 році ми отримали цю будову в такому стані, яку ми бачимо на світлинах.

Знову ж таки з 2012 року ми розпочали це будівництво, а на сьогоднішній день один з найбільших інвестиційних проектів по відбудові цієї обсерваторії в рамках програми "Україна-Польща", тодішня "Україна-Польща-Білорусь 2014-2020". Нашими партнерами є і Державна служба надзвичайних ситуацій в Івано-Франківській області, ...*(Не чути)* добровільні рятувальні загони, Варшавський університет. І протягом цього часу за допомогою так само і Міністерства освіти і науки, і Міністерства екології України, і знову ж таки і Міністерства закордонних справ Республіки Польща, низки партнерів вдалося розпочати фінансування цього об'єкту, починаючи з малих грантів і інших, які дозволили сьогодні дійсно розпочати цю процедуру.

Першим здобутком, це був 2017 рік, коли вдалося відкрити стаціонар рятувального загону Державної служби надзвичайних ситуацій. Фактично за цей

час проведена величезна кількість рятувальних операцій, врятовано десятки українських громадян і закордонних громадян, але тисячі тих, які ... рятували своє життя, тому що Чорногірський хребет один з найбільш небезпечних. І сьогодні ми маємо не тільки найвищий високогірний рятувальний загін, який є партнером Прикарпатського національного університету в цій ситуації, це найвищий високогірний рятувальний загін сьогодні в Карпатському регіоні на постійній основі працює 24 на 7. Одним із цікавих напрямків це є Центр моніторингу, екологічного моніторингу. І спільно з Міністерством освіти і Міністерством екології Карпатський національний парк, оскільки об'єкт знаходиться в Карпатському національному парку, ми підписали меморандум, який хочемо розширювати з метою моніторингу, в чому зацікавлений Європейський Союз, тому що сьогодні, крім України, всі країни Карпатського регіону і члени Європейського Союзу відповідно від досліджень, які проходять в Карпатському регіоні, ця складова буде надзвичайно важливою.

Знову ж таки рятувальний загін, який сьогодні працює, це дійсно говорить і Державна служба надзвичайних ситуацій України, грантові проекти, про які я говорив, розпочали свою діяльність в 2019 році, і відповідно це дозволяє реалізовувати їх. Але що цікаво. Цікаво те, що наші європейські партнери ще більш прогностично дивляться на цей об'єкт, ніж навіть ми з точки зору університетських завдань. Тому що не маючи ще телескопу, тільки декларуючи про те, що ми хочемо створювати астрономічну обсерваторію, в минулому році ми потрапили в найпрестижнішу європейську асоціацію космічних університетів. І сьогодні працівники і студенти університету проходять стажування в багатьох університетах Європейського Союзу. Грантова програма тільки для їхнього навчання складає 8 мільйонів гривень.

Відповідно в універсах зацікавлені в тому, щоб університет продовжував. Ми підписали спільну угоду зараз із університетами, які входять в космічну асоціацію європейську. І відповідно підписали тристоронню дуже цікаву угоду з варшавським університетом, який є партнером нашим і найбільшим технологічним університетом Польщі, Кракові, ... , які є сьогодні визначені державою як Університет космічних технологій. Тобто ми в деяких випадках ідемо на випередження, створені інформаційні ресурси Обсерваторії, які сьогодні

дозволяють широко розповсюджувати інформацію про Міжнародний науковий центр "Обсерваторія".

Відповідно, якщо ми говоримо сьогодні про завдання, які стоять перед нами, то коротко, звичайно, це метеоспостереження і через декілька тижнів включається вже в систему метеоспостережень України найбільш потужне метеобладнання відомої фінської фірми Vaisala, це грантовий проект на 60 тисяч євро, 12 датчиків, починаючи від виміру температури і закінчуючи силою вітру, тиску. Тобто надсучасні датчики, які будуть забезпечувати інформацію вірогідно не тільки для українських метеорологів, а також європейських, в чому зараз всі зацікавлені. Ми говорили так само про телескоп, Національне агентство супроводження космічних об'єктів дало технічні завдання до телескопу. Тривають зараз дискусії стосовно самого дзеркала телескопу від 40 до 60 сантиметрів. Концентрація основна буде сконсолідована на супроводженні космічних супутників, космічне сміття, астероїди, комети. І відповідно це дозволить реалізувати ті завдання, які можна реалізовувати в європейських обсерваторіях, тому що ми свідомі того, що найкращі обсерваторії світу знаходять не в Європі, а в Південній Америці внаслідок безхмарності днів. Знову ж таки астрономічний туризм - надзвичайно цікавий напрям, який буде так само дозволяти функціонувати і впливати на собівартість функціонування цього об'єкту, який, без сумніву, функціонує в надзвичайно складних умовах. Метрологічне обладнання, про яке я говорив фірми Vaisala, вже вивезено в обсерваторію, встановлені всі необхідні забезпечуючі прилади, і фактично ми готуємо вже безпосередньо до цього. Звичайно, що екологічний моніторинг - це номер 1, що буде цікаво, тому що це й Карпатський національний парк, і зацікавленість в цьому є надзвичайно велика, ми тісно співпрацюємо з Карпатським національним парком в цьому плані. Тому загальні завдання, вони надзвичайно цікаві. З іншого боку, ми також станемо випробувальним майданчиком сучасних технологій. Нещодавно завершилася дуже цікаве випробування приладів, які витягують вологість з приміщень. Це ідеальне місце саме для таких експериментів, в результаті такої місячної роботи і вдосконалюються прилади і далі продовжуються. Тому саме інноваційні методи для таких висотних об'єктів також будуть дуже цікаві для наших виробників вітчизняних, а також закордонних.

Знову ж таки дуже цікаві питання, пов'язані в нас з арт-проектом. Спільно з Національним державним академічним театром імені Івана Франка впродовж чотирьох років, через два дні буде наступна вистава, ми організуємо вистави, арт-проекти в обсерваторії і відповідно вони якраз сьогодні є притягуючими. Маю вже таку інсайдерську інформацію, що наш головний режисер повернувся з відомого європейського Шекспірівського фестивалю і з поваги до України прийняте рішення про те, що наступний Шекспірівський фестиваль буде проведений в Україні, оскільки наш театр там здобув гран-прі, то він отримав право проведення у Івано-Франківську. Але фінальну виставу вже організатори фестивалю хочуть провести саме на обсерваторії, тому що гамлетівська і шекспірівська тематика якраз відповідає цим умовам.

Тому другий дуже цікавий такий момент, про який ми хочемо звернути увагу, це тренування спортсменів. Тобто сьогодні Україна не має таких об'єктів, які знаходяться на висоті вище 1 тисячу 500, 2 тисячі 500 метрів. Згідно останніх досліджень, які проводять тренери, тренування спортсменів на висоті від 1 тисячі 500 до 2 тисяч 400 метрів дозволяє підготувати їх якнайкраще до змагань і, маючи такі потужні команди навіть наші університетські, як і клуб вільної боротьби імені Василя Федоришина, команду стрітболу, яка є чемпіонами Європи серед студентських команд, можна вже розпочинати такі тренування і також олімпійських збірних окремих видів спорту, які будуть дозволяти здобувати дуже цікаві результати.

Це що стосується, звичайно, обсерваторії на горі Піп Іван, але його партнером, його супутником є, звичайно, міжнародний науковий центр студентської молоді України і Польщі в Микуличині. Це великий проект, проект знову ж таки який виходить далеко за рамки нашого університету. Він об'єднує і Варшавський університет, проект входить в консорціум карпатських університетів "Колегіум Карпатікум", де входять університети Карпатського регіону, проект, який базується на досвіді найкращих молодіжних проектів Німеччини, Франції, Польщі, але має своє обличчя, виходить за межі тих проектів, тому що крім дискусійного клубу карпатського "Діалогу", який, без сумніву, і завжди буде основою, тому що, обговорюючи про майбутнє ми повинні пам'ятати про минуле. Ми концентруємось і хочемо сконцентруватися саме на

темі комп'ютерної симуляції прийняття рішень для молодих лідерів, створення майданчиків для стартапів студентських, які пізніше в університетах можна буде розвивати, без сумніву, мандрівки, інноваційні рішення. Центр розрахований безпосередньо на те, щоб залучати великі групи талановитої молоді, створюючи їм цікаві майданчики і для дискусії, і для спільної роботи, і для спільного проведення дозвілля, тим самим, інтегруючи їх.

Ми завжди говоримо про те, ніщо так не зближує молодь і людей як гори. Проект входить в систему державних інвестиційних проектів. Загальна сума проекту 231 мільйон. На сьогоднішній день 161 мільйон використано. Залишається 70 мільйонів на завершення об'єкту. Архітектурна споруда унікальна з точки зору і своєї екологічності, функціональності, архітектурної привабливості, входить в систему і в кращі проекти європейські, де архітектура входить в ландшафт Карпат, так звана, гуцульська ... *(Не чути)* На сьогоднішній день ми бачимо, що об'єкт... практично всі функціональні завершення залишаються... завершення порядкувальних робіт всередині об'єкту. І відповідно були також вдячні за підтримку в реалізації цього проекту, оскільки він дійсно є унікальним таким магнітом для в першу чергу лідерів європейського... молоді Європейського Союзу, де спільно з українською молоддю вони можуть починати реалізовувати надзвичайно цікаві проекти. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ігорю. Насправді дуже цікаво. Ми в різні часи відвідували обидві локації, одну раніше, от обсерваторію – зараз. Я пам'ятаю, державний інвестиційний проект Українського молодіжного центру під час моменту, коли ми потрапили в парламент. Тому що він, колись, здається, в 17-му чи 18-му році... . В 18-му році переміг як державний інвестиційний проект, фінансувався через Мініекономіки там за певною процедурою, і ми прийшли, коли ми розглядали перший раз бюджет, вже перша черга була профінансована. І просто дивування було трішечки, чому в державному бюджеті є окремою строчкою саме україно-польський центр студентства. І трішки були здивовані, тому що не знали про це. Почали копати більше і просто на бюджетному комітеті під час затвердження бюджету постійно це питання виникало і ми кожного разу все більше про нього дізнавалися. І в 19-му році воно ще до нас було затверджено, здається, друга черга профінансована. І ми профінансували... . В 20-му не було

фінансування, в 21-му було фінансування, а потім COVID і велика війна, і в нас залишилася ця остання черга, яку потрібно просто дофінансувати, щоб його завершити. Мені здається, що там близько 160 мільйонів вже воно коштувало як проект, і просто, мені здається, що потрібно це завершувати, тому що речі треба доводити до свого логічного завершення. ...*(Не чути)* мільйонів гривень, здається, на останню чергу. Але з вашого дозволу я б хотів надати слово, з нами сьогодні наші друзі і колеги, які з нами піднялися в Обсерваторію на гору Піп Іван. Це радник, Уповноважений Президента України з питань Фонду Президента з підтримки освіти, науки та спорту пані Оля будник. Пані Оля, будь ласка.

БУДНИК О.О. Доброго дня. Дякую, пане голово. Дякую, пане ректоре ... *(Не чути)* На моє глибоке переконання насправді такі проекти, які щойно представив Ігор Євгенович, вони зараз, напевно, найбільш актуальні. Тому що питання залучення міжнародних студентів загалом зараз для України воно супер актуальне, тому що ми, очевидно, з безпекових міркувань зараз не маємо такої можливості. Але нам супер актуально і важливо доносити максимально інформацію про Україну і користуватись нагодою, коли Україна є актуальною і цікавою для світу. Ми були на місці, де зараз проводяться ці ремонтні роботи. Воно насправді достатньо, можемо так сказати, в умовно безпечному місці, тому що вся Україна, в принципі, зараз знаходиться в різній ситуації, але це те місце, куди ми точно можемо запрошувати студентів. І, більше того, зараз розгортаються різні активності, в тому числі недавно відбулося відкриття міжнародного математичного центру, який ініціювала Марина В'язовська, яка отримала медаль Філдса, і ми точно знаємо, що вони планують ряд заходів, активностей і могли би використовувати в тому числі цю локацію.

Для нас зараз окремо актуально активізувати не тільки науковців всередині країни, а в тому числі наукову діаспору, багато з представників науковців наших, так, якби вони зараз є за кордоном і ті, хто раніше виїхав, і ті, хто зараз, і ми максимально їх активізуємо для того, щоб вони зараз могли проявляти свої активності по відношенню до України. Тому якби можна було розглянути ряд підтримки і винесення в пріоритет цієї останньої черги і добудувати цей центр. Я думаю, що він дуже суттєво міг би вплинути на розвиток науки в цілому для України і для дуже різних сфер насправді. Тобто там немає обмежень, можемо

привозити туди іноземних студентів, ми можемо туди привозити українських студентів і в тому числі науковців з усього світу. Тому, Ігор Євгенович, вам окрема подяка за те, що ви навіть в такий час ініціюєте такі речі і продовжуєте їх, і те, в якому стані зараз є обсерваторія – це теж приклад того, що можна не зупинятися, ініціювати інноваційні проекти навіть в умовах війни і показувати, в якій спосіб ми можемо розвиватися. Це точно є привабливе місце для міжнародної спільноти наукової і тому це те, що варто зараз підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Оля.

Я від себе додаю, що, знаєте, мені здається, що ці центри через те, що в нас зараз вся країна знаходиться в повномасштабній війні, ці центри будуть актуальні зокрема і для реабілітації, для реабілітації ветеранів, реабілітації поранених, тому що це поєднання сучасного центру інноваційного наукового і обсерваторії, яка знаходиться на горі, я просто знаю як зараз реабілітують поранених з ампутаціями, вони ходять в гори спеціально для того, щоб навчити, щоб прийняти себе, прийняти себе нового і навчитися насправді в екстремальних умовах ходити по-новому, і відчувати себе потім спокійно в реальному житті. Тому я впевнений, що це не тільки дасть поштовх у розвитку між ... *(Не чути)* між студентством країни, тільки дасть поштовх у розвитку науки і інновацій, а насправді допоможе відновлювати наших військових, а і допоможе нашій обороноздатності. З нами ще є ще наш другий колега пан Руслан Гурак, Голова Державної служби якості освіти. Пане Руслане, будь ласка.

ГУРАК Р.В. Дякую.

Вітаю всіх, шановні колеги, шановні народні депутати України. Я повністю підтримую ... *(Не чути)* що цей проект і, Євгенію Івановичу, дякую вам, він, звичайно, ... *(Не чути)* візитна картка на міжнародному рівні. Але, як на мене, освіта на всіх сферах, вона покликана виконувати ще одну важливу роль – це роль соціальної згуртованості суспільства, соціальної згуртованості молоді, соціальної згуртованості всіх абсолютно поколінь. І, власне, ці центри і тут на горі ... *(Не чути)* там ... *(Не чути)* вони можуть бути тим поштовхом для того, щоб діти з усіх регіонів України були тут, спілкувалися, бачили культуру цього краю, бачили

традиції цього краю і розуміли наскільки багатогранна і унікальна наша Україна, наша історія і наша майбутня візія освіти. Ми побачили, що війна показала, що діти на Донбасі, на сході не дуже добре і не зовсім добре розуміють культуру і традиції цих дітей Карпатського регіону і діти Карпатського регіону не зовсім розуміють культуру і традиції дітей на сході. І, власне, ці об'єкти можуть відіграти цю роль для того, щоб згуртувати це покоління, яке потім в майбутньому дасть поштовх для інновацій і для розвитку. Це перше.

І друге. Я більше як переконаний, що тут можуть бути не тільки освітні проекти. Ви сказали ... *(Не чути)* університет виходить на якийсь інший рівень і має якусь вже іншу місію, крос-культурну місію, яка може бути магнітом для організації і університетської спільноти, і технічної спільноти, і абсолютно різних сфер, які не тільки стосуються навчання і виховання. Тому, якщо дорадчий голос може бути почутий і прийнятий, то я переконаний, що такі проекти просто конче підтримати, бо ми вже бачили і результати цієї роботи, ми бачили наскільки змінюються діти і студенти, які пройшли цей шлях наверх, догори, і потім тут обмінялися думками, і потім прийшли з іншими думками, з іншою енергією, з іншими помислами до себе в школу, в університет чи просто додому.

Тому дякую за запрошення, і нехай вам Бог допомагає завершувати ці добрі справи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Руслане. Ви поки говорили, чесно, нагадалося нам наші дискусії під час, власне, закритих комітетських слухань по деокупації територій і про те, що нам будуть потрібні місця для того, щоб нам зшити нашу країну знову для того, щоб ми могли культурно, як би так сказати, культурний обмін, да, якась екосистема, яка дозволить нам зрозуміти західним регіонам зрозуміти східні і навпаки, для того щоб все ж таки у нас були механізми зшиття нашої країни назад. Тому дякую, що нагадали, якимось воно так, трішки, ми якраз з Сергієм Валерійовичем це якраз зараз обговорювали, це дуже відгукнулось. Колеги, чи є бажання додати... .

ГРИШИНА Ю.М. ... *(Не чути)* Я просто не можу втриматися, ви скільки всього сказали, так ...*(Не чути)* розглянули це питання, але я хочу вам сказати велике дякую за те, що, по-перше, ви ось цю обсерваторію, в якій ми, по-перше,

всі знаходимося, і ми розуміємо, що в 38-му році була вона запущена, це була ... (Не чути) обсерваторія, яка займала одне з перших місць в Європі і в світі. І коли ми тут подивилися, що з нею відбулося в 2011 році, коли вона була майже зруйнована, і ми дякуємо всі вам за те, що ви провели таку величезну складну роботу і знайшли кошти, і відродили цю обсерваторію. Зараз це міжнародний науковий центр, який буде використовуватися в такій великій кількості напрямків, і це дійсно дуже цінно взагалі для освіти, для науки і для будь-яких інших напрямків розвитку нашої країни. І щодо центру... Міжнародний центр зустрі студентської молоді, ви знаєте, що ми створили експертну раду студентів, яка об'єднала майже 700 тисяч студентів, і в нас є один із основних проектів, над яким ми працюємо, це відновлення великого проекту, який раніше існував щодо взаємовідносин між студентством України і Польщі. І це дійсно проект, який працював багато років, і був одним із найуспішніших і приносив великі результати для країни і для дружби наших країн. Тому це, дійсно, дуже важливий проект і щодо цього, щодо залучення іноземних студентів з інших країн.

Це про те, що ви говорили, пані Оля, що дуже важливо, тому що це взагалі окрема тема, але з іноземними студентами у нас біда зараз. Ми повинні рятувати взагалі цей напрямок і це один із способів, як це можемо це зробити. І те, що сказав Сергій Віталійович, всередині країни нам дуже актуальні сьогодні питання поєднання нашої молоді з різних регіонів, тому що нас попереду чекає великий обсяг роботи в цьому напрямку. І це той проект, який дійсно є важливим для майбутнього нашої країни. Тому вам всім дякую за це. Будемо допомагати як зможемо. Ви знаєте, що у нас є теж міжнародна діяльність, ми залуцаємо кошти. Я думаю, що кожен з нас собі також поставить сьогодні галочку в нашій міжнародній діяльності, що ми можемо одним із пріоритетів ставити і залучення коштів для того, щоб закінчити цей об'єкт, тому що 70 мільйонів гривень, стільки не вистачає, да, це не така велика сума. Я думаю, якщо ми разом об'єднаємося, то ми зможемо також взяти участь і все-таки закінчити цей об'єкт. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Коли ще буде можливість виступити на Піп Івані. Я, знаєте, велика дяка Ігор Євгенович, а я хочу звернутись... . Я підтримую все те, що казали колеги до мене, і українсько-польський центр це дуже-дуже такий великий потенціал у

цього міжнародного майданчика з комунікації. Ми дуже багато на цю тему з вами говорили, але яку тезу я хочу донести. Я хочу донести тезу до всіх українських ректорів. Я хочу звернутися до українських ректорів, щоб вони брали історію вашого лідерства і лідерства Прикарпатського університету і використовували це як дорожню карту, вже готову дорожню карту як треба, щоб вони відклали дорожні карти як не треба, брали вашу історію і по ній йшли. Так що, дуже вам дякую.

_____ . Дякую за ваші слова. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Володимире.

Колеги, чи є ще... Якщо ні, то давайте, з вашого дозволу, ми все одно проголосуємо окремо ці два питання. Я тоді пропоную, я впевнений, що кожен з нас підтримає проект рішення.

Отже, ставлю на голосування по пункту п'ятому порядку денного. Проект рішення комітету підтримати ініціативу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника щодо створення міжнародного центру зустрічі студентської молоді України та Республіки Польща звернутися до Кабінету Міністрів України щодо передбачення в державному бюджеті України на 2024 рік коштів на завершення державного інвестиційного проекту "Будівництво Міжнародного центру зустрічі студентської молоді України та Республіки Польща". Контроль за виконанням цього рішення покласти на голову комітету. Хто – за, прошу проголосувати.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторович, бачу. Хто – утримався? Проти? Немає. Дякую. Одноголосно рішення прийнято.

І по шостому пункту порядку денного. Ставлю на голосування проект рішення комітету підтримати ініціативу створення Міжнародного наукового центру "Обсерваторія" Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника" звернутися до Кабінету Міністрів України щодо передбачення в

Державному бюджеті України на 2024 рік коштів для забезпечення реалізації проекту "Міжнародний науковий центр "Обсерваторія" (гора Піп Іван Чорногірський) - платформа розбудови екологічної інфраструктури транскордонного Карпатського регіону" для завершення будівництва Міжнародного наукового центру "Обсерваторія" та для придбання станції оптико-електронних спостережень. Контроль за виконанням цього рішення покласти на голову комітету. Хто – за, прошу проголосувати.

Дякую. Бачу. Хто – утримався? Хто – проти? Немає. Дякую, колеги. Одноголосно.

І останній пункт "Різне". Чи є в когось "Різне"?

_____. Я хочу подякувати ... *(Не чути)*.

_____. Дякую велике.

Я перепрошую, до мене звернулися колеги ... *(Не чути)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, якщо хочете.

_____. Дякую.

Тоді дозвольте ... *(Не чути)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, в "Різному" пані Олена Георгіївна Лис, голова підкомітету.

ЛИС О.Г. Дякую, колеги, і дуже дякую за в першу чергу за таку можливість побувати тут на виїзному засіданні Комітету освіти ... *(Не чути)* засідання, і для мене велика честь взагалі ... *(Не чути)* в цій локації. Я вам хочу сказати, що... *(Не чути)* але я дійшла.

_____. Маленька перемога для всієї України, велика перемога для Олени.

ЛИС О.Г. Так. І зараз в "Різному" я хочу підняти таке питання, з цим питанням до мене звертаються наші колеги народні депутати, які звернуться до нас в Комітет освіти, а саме суть питання. Я зачитую так як мені надіслали, коротко. МОН планує вилучити спеціальність "агроінженерія" з нового переліку

спеціальностей, обговорення до 8 вересня. Спеціальність викладається у 27 університетах, для багатьох є первинною і базовою, наприклад ...*(Не чути)* в Миколаївському аграрному викладається також. Спеціальність на другому місці після агрономії по набору серед усіх восьми аграрних спеціальностей в Україні. Питання, дійсно, зачіпає багатьох людей по всій Україні. Спеціальність потрібна державі і галузі. В світі, в Європі, в США викладається в багатьох університетах. Це по суті, і далі є пропозиції, які вони надають, і входити на звернення, я хочу про це питання зауважити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Олено.

На жаль, від нас відключився пан Михайло Винницький. Відключився раніше ніж ми почали говорити про це питання, тому це випадковість, ненавмисно, да.

Справа в тому, що, наскільки мені відомо, там зараз не прибирають спеціальність, вони просто об'єднуються всі в галузі і там не буде просто такої конкретики, конкретного розбиття на конкретні там детальні спеціальності. Вони просто укрупнюються ...*(Не чути)* надайте, дивіться, давайте підніmemo це питання на одному з наступних засідань комітету, поставимо собі це просто питання, заслухаємо Міністерство освіти і науки, як вони це бачать. До речі, я впевнений, що це не єдина спеціальність, за якими будуть такі питання, як будь-яка оптимізація або укрупнення викликає запитання. І для того, щоб ми правильно могли всі покомунікувати і зі своїми колегами, і з університетами як ...*(Не чути)* на наступному засіданні комітету на найближчому заслухаємо це питання.

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, а можна, конкретизую. У нас багато ...*(Не чути)*, наприклад, одну із спеціальностей назвала Олена, у мене, звичайно, окрема історія з поєднанням ...*(Не чути)* міжнародне право, і так само я знаю, є окремі інші. Тому давайте, можливо, ...*(Не чути)* на наступному засіданні хай нам міністерство просто коротко розповість, в чому суть, і хай люди просто послухають, щоб ми прибрали всі ці непорозуміння.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все правильно, все так. Саме так, я думаю, що і зробимо. І якраз на найближчому засіданні, коли ми плануємо, 30-го, так? Давайте 30 числа

поставимо в порядок денний. Тим більше, ви кажете, обговорення до 6-го чи до 8-го, да? До 8-го. Тим більше є час. Послухаємо міністерство, вони розкажуть про концепцію, що вони планують, щоб заспокоїти суспільство, яке ...*(Не чути)*.

ГРИШИНА Ю.М. Що ми точно знаємо, що точно ніхто нічого не буде ліквідувати і знищувати, мова йде просто... перелік спеціальностей відповідав європейським стандартам, щоб наші дипломи визнавалися ...*(Не чути)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, тоді пропонуємо таким чином і зробити, поставити на наступне засідання.

А ще раз хочеться подякувати пану Ігорю і всьому колективу "Обсерваторії" і університету за гостинність, за ваш професіоналізм, за те, що щиро вболіваєте за те, що робите. Це насправді, як процитую Юлію Миколаївну, це справді дуже важливо і це насправді дуже цінно, що в нас є люди, які горять своєю справою і щиро намагаються розвинути освіту і науку.

Щиро дякуємо вам за гостинність, за те, що дали прихисток на ...*(Не чути)* комітету. Цей об'єкт справді вражає, справді приємно вражає. І хочеться йому допомогти, хотілося б, щоб в нас таких об'єктів було більше. Але, дай боже, поки відновити цей об'єкт і почнемо ми з цього.

Щиро дякуємо. Засідання комітету оголошується закритим. Порядок денний вичерпано. Дякую, колеги.